

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

A6-0347/2008

15.9.2008

MIETINTÖ

Euroopan unionin tunnusten käyttöä parlamentissa koskevan uuden 202 a artiklan lisäämisestä Euroopan parlamentin työjärjestykseen (2007/2240(REG))

Perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunta

Esittelijä: Carlos Carnero González

PR_REG

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS	3
PERUSTELUT	5
VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS.....	9

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS

Euroopan unionin tunnusten käyttöä parlamentissa koskevan uuden 202 a artiklan lisäämisestä Euroopan parlamentin työjärjestykseen (2007/2240(REG))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 11. heinäkuuta 2007 antamansa päätöslauselman hallitustenvälisen konferenssin (HVK) koollekutsumisesta¹ ja erityisesti sen 23 artiklan,
  - ottaa huomioon puhemiehen 12. syyskuuta 2007 päivätyn kirjeen,
  - pitää tärkeänä tunnuksia, jotka kytkevät kansalaiset Euroopan unioniin ja joilla rakennetaan eurooppalaista identiteettiä, joka täydentää jäsenvaltioiden kansallisia identiteettejä,
  - ottaa huomioon sen tosiasian, että tunnukset ovat olleet käytössä yli 30 vuotta kaikissa Euroopan unionin toimielimissä ja Eurooppa-neuvosto hyväksyi ne virallisesti vuonna 1985²,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 201 ja 202 artiklan,
  - ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietinnön (A6-0347/2008),
1. päättää muuttaa työjärjestystä jäljempänä esitetyllä tavalla;
  2. päättää, että muutos tulee voimaan sen hyväksymistä seuraavana päivänä;
  3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen tiedoksi neuvostolle ja komissiolle.

Tarkistus 1

Euroopan parlamentin työjärjestys Osa XIII, Muita määräyksiä, 202 a artikla (uusi)

Nykyinen teksti

Tarkistus

202 a artikla

Euroopan unionin tunnukset

1. Parlamentti tunnustaa ja omaksuu

---

¹ EUVL C 175 E, 10.7.2008, s. 347.

² Milanon Eurooppa-neuvosto 28. ja 29. kesäkuuta 1985.

seuraavat unionin tunnukset:

– lippu, jossa on kahdentoista kultaisen tähden muodostama ympyrä sinisellä pohjalla,

– hymni, jonka perustana on "Oodi ilolle" Ludwig van Beethovenin yhdeksännestä sinfoniasta,

– tunnuslause, joka on "Moninaisuudessaan yhtenäinen".

2. Parlamentti viettää Eurooppa-päivää yhdeksäntenä päivänä toukokuuta.

3. Lippua käytetään kaikissa parlamentin rakennuksissa ja virallisissa tilaisuuksissa. Lippua käytetään kussakin parlamentin kokoushuoneessa.

4. Hymni esitetään kunkin järjestäytymisistunnon ja muiden juhlaistuntojen alussa, erityisesti toivottamaan tervetulleiksi valtionpäämiehiä tai pääministereitä tai tervehtimään uusia jäseniä laajentumisten jälkeen.

5. Tunnuslausetta käytetään parlamentin virallisissa asiakirjoissa.

6. Puhemiehistö tarkastelee tunnusten muuta käyttöä parlamentissa. Puhemiehistö antaa tämän määräyksen täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

PERUSTELUT

Tunnukset sosiaalisessa ja poliittisessa viestintäprosessissa

Tunnukset ovat tärkeitä tekijöitä kaikissa viestintäprosesseissa ja erityisesti prosessissa, jonka avulla yleisö tunnistaa yhteiskunnallisen ryhmittymän tai järjestön ja samaistuu siihen, poliittiset elimet mukaan luettuina. Itse asiassa tunnukset ovat usein ratkaiseva tekijä, jonka perusteella yleisö sitoutuu tunnetasolla kyseisiin organisaatioihin. Liput, tunnusmerkit, hymnit, tunnuslauseet, värit ja muunlaiset tunnukset ovat myös olennaisia, jotta yleisö tunnistaa minkä hyvänsä ihmisten muodostaman organisaation, joka on luonteeltaan poliittinen, etninen, kulttuuriin, urheiluun jne. liittyvä, ja niillä on olennainen tehtävä sen suhteen, miten yleisö tuntee kyseiset organisaatiot omakseen. Tunnukset välittävät tunteisiin vetoavan kuvan arvoista, jotka ovat tunnusten edustamien organisaatioiden taustalla, niiden tehtävänä on saattaa ymmärrettävään muotoon abstraktit ideat, helpottaa yhteydenpitoa ja osallistumista, ne edistävät edustamiensa organisaatioiden lähentämistä kansalaisiin ja tämän kautta niiden legitiimiyttä.

Meidän kaikkien maistamme, alueiltamme, kirkoistamme, puolueistamme, kansalaisryhmittymistämme, ammattiyhdistyksistämme, jalkapalloseuroistamme jne. saamamme kokemus on myös arvokasta myös EU:n tasolla. Ei siis ole outoa, että perustamisestaan alkaen Euroopan yhteisöt, ja myöhemmin Euroopan unioni, ovat pyrkineet varustautumaan symboleihin, jotka yleisö tunnistaa helposti.

Euroopan unionin lippu

Euroopan unionin lippu on tummansininen lippu, jossa on kahdentoista kultaisen viisisakaraisen tähden muodostama ympyrä ja joka on vuodesta 1955 alkaen ollut maailmansodan jälkeen perustetun ensimmäisen poliittisen yhteistyöjärjestön Euroopan neuvoston tunnus. Välttääkseen tunnusten hajanaisuuden, mikä voisi lähentämisen sijaan sekoittaa ja loitontaa kansalaisia, Milanon Eurooppa-neuvosto päätti vuonna 1985¹ seurata esimerkkiä ja tehdä tästä lipusta, joka oli ollut miltei 30 vuotta olemassa, silloisen Euroopan yhteisön lipun. Tällä tavoin pyrittiin esittämään täydellisyys, täydentävyys ja solidaarisuus ja symbolisoimaan Euroopan yhtenäisyyttä.

Siispä vuodesta 1986 alkaen Euroopan kansalaiset tottuivat näkemään ja tunnistamaan tummansinisen lipun, jossa oli kaksitoista kultaista tähteä, omana Euroopan unionin lippunaan. Sen jälkeen lippua on käytetty vaihtelevalla mutta kasvavalla menestyksellä yhteisön julkisissa rakennuksissa sekä myös kansallisissa, alueellisissa tai paikallisissa rakennuksissa, julkisissa laitoksissa ja seremonioissa (joissakin jäsenvaltioissa se jopa nostetaan kansallisen lipun rinnalle kansallisissa parlamenteissa) yhteisön ohjelmien ja toimien tunnusomaisena symbolina (esimerkiksi jäsenvaltioiden sisärajoilla symbolisoimaan

---

¹ Eurooppa-neuvosto hyväksyi Milanossa kesäkuussa 1985 lipun, hymnin ja Eurooppa-päivän hyväksyen ehdotukset, jotka sisältyivät "kansalaisten Eurooppa" -tilapäiskomitean laatimaan Adonninon mietintöön ja joita koskeva päätös virallistettiin myöhemmin neuvoston päätöksellä huhtikuussa 1986. Toukokuun 29. päivänä 1986 Euroopan unionin lippu alkoi liehua yhteisön toimielinten rakennuksissa yhdessä silloisen Euroopan yhteisön 12 jäsenvaltion kansallisten lippujen kanssa.

sisärajoilla tapahtuvien tarkastusten poistamista tai ilmoituksena yleisölle unionin yhteisrahoittamista julkisten töiden ohjelmista jne.). On ehkä yllättävää, että sinisestä lipusta, jossa on kaksitoista kultaista tähteä, on tullut tunnetuksi myös unionin rajojen ulkopuolella ja että se on tunnus, jonka humanitaarisissa kriisitilanteissa tai luonnonkatastrofien kourissa kamppaileva väestö oppii tunnistamaan rauhaa, turvallisuutta ja solidaarisuutta merkitsevänä suojana.

Euroopan unionin hymni

Eurooppa-neuvosto oli myös ensimmäinen, joka valitsi vuonna 1972 viralliseksi hymnikseen "Oodin ilolle", joka on Ludwig van Beethovenin yhdeksänteen sinfoniaan sisältyvä versio Friedrich Schillerin vuonna 1785 kirjoittamasta samannimisestä runosta. Olisi vaikeata löytää yhtä tunnettua musiikillista/runollista katkelmaa, joka symbolisoisi paremmin Euroopan yhdentymistä kuin kyseinen oodi "subjektiksi korotetun ihmislajin yhteenkuuluvuudelle", jonka tuo esiin eurooppalaista neroutta parhaiten symbolisoivan säveltäjän loisteliaa ja ylevää musiikkiä. Tämän vuoksi yhteisön toimielimet tekevät oikein seurattessaan Euroopan neuvoston esimerkkiä ja tehdessään "Oodista ilolle" Euroopan unionin hymnin.

Eurooppa-päivä

Yhteisön toimielimet ymmärsivät myös nopeasti, että tarvitaan Euroopan yhdentymisen muistopäivä. Kansallisen juhlapäivän, vapaapäivän jne. kahtena tarkoituksena on korostaa identiteettiä tai muisteltavia arvoja, mutta sillä on myös produktiivinen ja uudistava tehtävä vahvistaa samaa identiteettiä tai arvoa tulevaisuutta varten. Vuonna 1962 yhteisön toimielimet valitsivat Schumanin julistuksen muistopäivän, 9. toukokuuta, viralliseksi mutta pelkästään yhteisön virkamiehiä koskevaksi viralliseksi vapaapäiväksi. Euroopan neuvosto puolestaan on pitänyt vuodesta 1964 alkaen toukokuun 5. päivää, päivää jolloin se perustettiin vuonna 1949, Eurooppa-päivänä, mutta kyseinen päivämäärä ei koskaan saavuttanut todella Euroopan laajuista merkitystä. Myöhemmin Milanon Eurooppa-neuvostossa päätettiin noudattaa edellä mainitun Adonninon mietinnön suosituksia ja antaa todella julkinen asema 9. toukokuuta vietettävälle muistopäivälle. Päivämäärä symbolisoi ehkä paremmin kuin mikään muu hetkeä, jolloin koko Euroopan integraatioprosessi lähti liikkeelle. Vähitellen toukokuun 9. päivää alettiin viettää toimielinten ulkopuolella järjestämällä tilaisuuksia, näyttelyitä tai tapahtumia kuten "avointen ovien päiviä", jolloin kansalaiset voivat vieraila yhteisön toimielimissä, sen edustustoissa jäsenvaltioissa, saada käyttöönsä informatiivista tai viihdyttävää aineistoa jne., joten siitä tuli hitaasti eurooppalaisten juhlapäivä. Kuitenkin sen merkityksen todellinen juurtuminen eurooppalaisten tunnemuistiin saavutetaan vain, jos jäsenvaltiot itse toteuttavat tämänsuuntaisia ponnisteluja ja tunnustavat Eurooppa-päivän todelliseksi eurooppalaiseksi juhlapäiväksi.

Euro

On luonnollista, että siitä lähtien, kun yhteisvaluutta otettiin käyttöön – vaikka se ei vielä katakaan kaikkia jäsenvaltioita – se ei voinut olla muuttumatta rakenteilla olevan Euroopan tunnukseksi väestön keskuudessa niissä jäsenvaltioissa, joissa se on käytössä, vaan myös mitä ilmeisimmin väestön keskuudessa kolmansissa maissa, jotka alkavat samaistaa EU:n euroon samalla tavoin kuin USA samaistetaan dollariin.

Joulukuussa 1995 Madridissa pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa termi "euro" korvasi Maastrichin sopimuksessa käytetyn termin "ECU". Rahoitusmarkkinoiden käytössä tammikuusta 1999 ja yleisessä käytössä 1. tammikuuta 2002 alkaen ollut euro on tällä hetkellä virallinen raha 15 jäsenvaltiossa, kun Slovenia – ja 1. tammikuuta 2008 alkaen – Malta ja Kypros liittyivät siihen. Tämän lisäksi euro on virallinen raha Monacossa, Vatikaanissa ja San Marinossa sekä käytössä oleva valuutta Andorrassa, Montenegrossa ja myös Kosovossa.

Euron symboli on €, jonka innoittajana on ollut kreikan vanhan aakkoston epsilon ja joka viittaa Euroopan sivistyksen alkuun ja on Eurooppa-nimen ensimmäinen kirjain, johon lisättiin kaksi samansuuntaista vaakasuoraa viivaa pyrkimyksenä symbolisoida Euroopan talouden vakautta ja uutta rahaa.

Tunnuslause: "Moninaisuudessaan yhtenäinen"

Uusin yhteisön tunnuksista on tunnuslause, joka on tulos Euroopan parlamentin tekemästä aloitteesta. Toukokuun 4. päivänä 2000 Brysselin istuntosalin juhlaistunnossa silloinen puhemies Nicole Fontaine ilmoitti lopullisen tuloksen kilpailussa, johon osallistui 2 200 koulua 15 jäsenvaltiosta, jotka silloin muodostivat Euroopan unionin: "Erilaisuudessaan yhdistynyt". Euroopan tulevaisuutta pohtinut valmistelukunta muokkasi kevyesti tätä lausetta, ja siitä tuli "Moninaisuudessaan yhtenäinen". Määritelmä ilmaisee lopulta täydellisesti Euroopan yhdentymisen olemuksen.

Euroopan perustuslaki ja Lissabonin sopimus

Euroopan valmistelukunnan ehdotuksesta kesäkuussa 2004 pidetyssä Brysselin Eurooppa-neuvostossa liitettiin Euroopan perustuslakiin Euroopan unionin tunnuksia koskeva I-8 artikla.

Perustuslakisopimuksen ratifiointiprosessin epäonnistuminen on tiedossa. Neuvotteluissa, jotka aloitettiin uudelleen vuonna 2007, jotta päästäisiin ulos umpikujasta, johon prosessi oli joutunut Ranskan ja Hollannin kielteisen kannan vuoksi, 27 jäsenvaltiota päätti joidenkin jäsenvaltioiden painostuksesta perustuslakitekstiä koskevien muiden muutosten joukossa hylätä perustuslaillisen näkemyksen ja perustuslakiin sisältyvät "puolivaltiolliset" elementit. Tämän vuoksi yksi sopimukseen pääsyyn liittyvien ponnisteluiden "oheisvahingoista" olivat unionin tunnukset, joita ei sisällytetty uuteen Lissabonin sopimukseen.

EP:n reaktio

On kyseenalaista, voivatko virallisesti hyväksyty lippu, jonka kaikki eurooppalaiset tuntevat ja jonka nykyään tunnistaa koko maailman maiden väestö, joka etsii siitä suojaa ja turvallisuutta kriisitilanteissa, musiikkikappale, jota musiikinystävät hyräilevät, eurooppalainen juhlapäivä, raha, jota kansalaiset jo käyttävät 13 maassa päivittäin tai niin osuva tunnuslause kuin "Moninaisuudessaan yhtenäinen", muodostaa itse asiassa ylitsepääsemättömän esteen uuden sopimuksen ratifiointille, kuten jotkut hallitukset ovat todenneet.

Koska tunnuksia ei luotu sopimuksilla eikä niistä säädetä sopimuksella, ne eivät myöskään lakkaa toimimasta niiden arvojen välittäjänä, joille Euroopan unioni rakentuu, eivätkä menetä yhteisön kansalaisten keskuudessa tunnistettavuuttaan tai vetovoimaansa.

Lisäksi päinvastoin kuin monet tuntuvat olettavan, se että sopimuksessa ei ole määräyksiä tunnuksista, mikään ei estä poliittisesti eikä juridisesti yhteisön toimielimiä käyttämästä niitä kuten tähän asti, tai vaikka tehostamaan niiden käyttöä. Erityisesti mikään ei estä Euroopan parlamenttia jatkamasta edelläkävijän rooliaan, joka sillä on aina ollut tässä asiassa, ja tehostamasta ja sääntelemästä tunnusten käyttöä, etenkin lipun, hymnin ja tunnuslauseen käyttöä toimissaan.

Itse asiassa EP omaksui hyvin varhaisessa vaiheessa pioneerin roolin yhteisön/unionin tunnusten käytön alalla. Myöhemmin, kun parlamentti valittiin ensimmäistä kertaa yleisillä ja suorilla vaaleilla vuonna 1979, se aloitti tällä alalla työnsä, jonka tuloksena vuonna 1983 hyväksyttiin Van Hasselin mietintö, jossa kehoitettiin tunnustamaan Euroopan neuvoston lippu Euroopan yhteisön lipuksi, joka on "tunnus, johon Euroopan kansat voivat samaistua". Milanossa vuonna 1985 pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen jälkeen EP palasi asiaan vuonna 1998 Gaman mietinnössä, jossa korostettiin tunnusten merkitystä, jotta voitaisiin "vahvistaa yhteisön kuvaa valitsijakunnan silmissä" ja edistää entistä aktiivisempaa osallistumista Euroopan parlamentin vaaleihin. Tämän vuoksi EP pyysi komissiota ryhtymään konkreettisiin toimenpiteisiin edistääkseen mahdollisimman täydellistä Euroopan unionin lipun käyttöä esimerkiksi nostamalla se jäsenvaltioiden lippujen viereen EU:n ulko- ja sisärajoilla, kaikissa yhteisön kunnissa Euroopan parlamentin vaaliviikon aikana jne.

Ei siis ole ihme, että EP tekee taas aloitteen unionin symbolien käytön tehostamiseksi toiminnassaan. Samaan suuntaan kuljetaan tässä ehdotuksessa, joka koskee Euroopan parlamentin työjärjestyksen muuttamista, jotta unionin symboleiden käyttöä kurinalaistetaan ja tehostetaan sen toiminnassa, millä ei pidä myöskään estää sitä, että kehoitetaan muita yhteisön toimielimiä, etenkin komissiota – jonka olisi jopa käytettävä aloiteoikeuttaan esittää yleisluontoisia aloitteita tässä mielessä – sekä jäsenvaltioiden viranomaisia, jotta ne toimivaltansa puitteissa edistäisivät myös unionin symbolien käyttöä.

Äskettäin laaditussa julistuksessa, jonka EU:n 16 jäsenvaltiota¹ päätti liittää Lissabonin sopimukseen ennen sen allekirjoittamista, todetaan uudelleen, että "lippu, jossa on sinisellä pohjalla kahdentoista kultaisen tähden muodostama ympyrä, hymni "Oodi ilolle" Ludwig van Beethovenin yhdeksännestä sinfoniasta, tunnuslause "Moninaisuudessaan yhtenäinen", euro unionin rahana sekä Eurooppa-päivä yhdeksäntenä päivänä toukokuuta ovat niille edelleen Euroopan unionin kansalaisten yhteenkuuluvuuden ja heillä unioniin olevan siteen tunnuksia".

Yhteenvetona voidaan todeta, että hyväksymällä tämän asetustaan koskevan muutoksen Euroopan parlamentti haluaa lähettää selkeän poliittisen viestin yhteisön kansalaisille: unionin tunnukset ovat tärkeitä ja hyödyllistä käyttää niitä kaikilla tasoilla sekä kaikissa institutionaalisissa ja sosiaalisissa yhteyksissä, koska ne edustavat arvoja, jotka motivoivat unionin olemassaolon, liittävät yhteen kaikki ne, jotka asuvat ja tekevät työtä unionissa ja jotka pitävät unionia maailmassa vapauden, kehityksen ja solidaarisuuden esimerkkinä.

---

¹ Belgia, Bulgaria, Saksa, Kreikka, Espanja, Italia, Kypros, Liettua, Luxemburg, Unkari, Malta, Itävalta, Portugali, Romania, Slovenia ja Slovakia.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNestyksen Tulos

Hyväksytty (pvä)	11.9.2008
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 19 -: 4 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Jim Allister, Richard Corbett, Jean-Luc Dehaene, Andrew Duff, Maria da Assunção Esteves, Ingo Friedrich, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Timothy Kirkhope, Jo Leinen, Íñigo Méndez de Vigo, Ashley Mote, József Szájer, Riccardo Ventre, Johannes Voggenhuber, Andrzej Wielowieyski
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Costas Botopoulos, Catherine Boursier, Klaus Hänsch, Urszula Krupa, Georgios Papastamkos, Sirpa Pietikäinen, Reinhard Rack, Luis Yañez-Barnuevo García, Mauro Zani